

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στην πρόταση νόμου «για την τροποποίηση των άρθρ. 265, 266, 324, 327 § 2 και 333 Π.Κ.».

Προς τὴ Βουλὴ τῶν Ἑλλήνων

Με τις προτεινόμενες παρακάτω τροποποιήσεις άρθρων του Ποινικού Κώδικα επιδιώκεται κυρίως να επανορθωθούν ωρισμένες παραδρομές που δημιουργήθηκαν από σχετικά πρόσφατες τροποποιήσεις του αρχικού κειμένου των διατάξεων, με τις οποίες επιδιώχθηκε η αυστηρότερη μεταχείριση ωρισμένων τύπων αξιόποινης συμπεριφοράς (π.χ. άρπαγή ανηλίκων, έμπρησμός δασών). Οι παραδρομές αυτές οδηγούν σε άδικη και παράλογα αυστηρή μεταχείριση προσώπων, των οποίων η αξιόποινη συμπεριφορά διαφέρει σε σημασία και βαρύτητα από τη συμπεριφορά εκείνων που ήθελε ο νομοθέτης να τιμωρήσει αυστηρότερα, πράγμα που έχει δημιουργήσει πολλά προβλήματα στα ποινικά δικαστήρια. Έτσι πολλές φορές τα ποινικά δικαστήρια αναγκάζονται να προβαίνουν σε έρμηνευτικές κατασκευές που αντιβαίνουν στο γράμμα του νόμου, με αποτέλεσμα να δημιουργείται ασάφεια δικαίου και ανασφάλεια.

Πιο συγκεκριμένα :

1. Με τον νόμο 663/1977 τροποποιήθηκαν οι διατάξεις των άρθρ. 265 και 266 Π.Κ., έτσι ώστε ο εκ προθέσεως ή εξ άμελείας έμπρησμός δασών να τιμωρείται αυστηρότερα καθώς επίσης να μη αναστέλλεται ή να μετατρέπεται η ποινή του. Με την τροποποίηση όμως του άρθρ. 266 Π.Κ. συμπαρασύρθηκε και ο κοινός έμπρησμός εξ άμελείας, δηλ. έπαυσε να αναστέλλεται ή να μετατρέπεται η ποινή και γι' αυτόν. Το αποτέλεσμα είναι, για την βαρύτερη πράξη του κοινού έμπρησμού εκ προθέσεως να επιτρέπεται αναστολή ή μετατροπή της ποινής και να μην επιτρέπεται για την πράξη του έμπρησμού εξ άμελείας για την οποία δεν δικαιολογείται με κανένα τρόπο το σκληρό μέτρο της μη αναστολής ή της μη μετατροπής της ποινής. Τα δικαστήρια βρίσκονται στην περίπτωση αυτή σε αδιέξοδο.

2. Με τον ν. 410/1976 τροποποιήθηκε η διάταξη περί άρπαγής ανηλίκων έτσι, ώστε να τιμωρείται η πράξη ως κακούργημα (κάθειρξη μέχρι δέκα ετών) όταν είναι ο ανήλικος νεώτερος των 14 ετών (άρθρ. 324 § 2 Π.Κ.). Συμβαίνει όμως οι περισσότερες άρπαγές ανηλίκων να διαπράττονται από γονείς που βρίσκονται σε διάσταση και ειδικότερα από τον γονέα εκείνο, που δεν έχει την επίμελεια του προσώπου του παιδιού. Συνήθως δράστης είναι ή μητέρα, όχι σπάνια όμως και ο πάππος ή ή μάμμη, στους οποίους καταφεύγει το παιδί εγκαταλείποντας τον γονέα που έχει την επίμελεια. Φυσικό είναι όμως ή μητέρα, υπακούοντας στο ισχυρό μητρικό φίλτρο (καθώς και ο πατέρας σε αντίθετη περίπτωση ή οι πάπποι λόγω της φυσικής στοργής) να μη διώχνει το παιδί, με αποτέλεσμα να βρίσκεται κατηγορούμενη για... κακούργημα (!), αφού και ή υποστήριξη «της έκουσίας διαφυγής» του ανηλίκου συνιστά το έγκλημα της άρπαγής. Τα δικαστήρια, άλλοτε εφαρμόζουν κατά γράμμα το νόμο και παραπέμπουν ή δικάζουν την μητέρα για κακούργημα, τις περισσότερες όμως φορές προσπαθούν να βρουν διεξόδους είτε άθλώνοντας με διάφορες αιτιολογίες είτε χαρακτηρίζοντας την πράξη ως αυτοδικία, μεταχειριζόμενα έτσι κατ' ανάγκην το παιδί σαν περιουσιακό αντικείμενο.

Έπειδή ο νομοθέτης, επιτείνοντας την ποινή της άρπαγής ανηλίκου κάτω των 14 ετών στο βαθμό του κακούργηματος, δεν ήθελε προφανώς να πλήξει και τους γονείς ή πάππους, δηλ. πρόσωπα που τρέφουν για το παιδί αισθήματα στοργής, πρέπει τα πρόσωπα αυτά να εξαιρεθούν από την ποινή του κακούργηματος.

3. Με τον ν. 495/1976 το άρθρ. 344 Π.Κ. επανήλθε στην αρχική του μορφή δηλ. έπαυσε να ισχύει ή ενδιάμεση τροποποίησή του με τον 4090/1960, σύμφωνα με την οποία,

ο βιασμός, ο έξαναγκασμός σε άσέλγεια, ή αποπλάνηση και ή άσέλγεια διά καταχρήσεως έξουσίας που στρέφονται κατά θηλέων, μπορούσαν να διωχθούν αυτεπαγγέλτως χωρίς έγκληση της παθούσης «άν ή πράξις έδημιούργησε σκάνδαλον ή διήγειρε την κοινήν περιέργειαν». Η αυτεπάγγελτη αυτή διώξη είχε δημιουργήσει δυσάρεστα στάσεις στην πράξη και σωστά καταργήθηκε. Λησμονήθηκε όμως να διαγραφεί ή ίδια ρύθμιση που είχε εισαχθεί και στο άρθρ. 327 § 2 Π.Κ. περί άκουσίας άπαγωγής, με αποτέλεσμα σήμερα ή άκουσία άπαγωγή να μπορεί να διώκεται αυτεπαγγέλτως «εάν έδημιούργησε σκάνδαλον ή διήγειρε την κοινήν περιέργειαν» !

4. Αίτημα όλων των άσχολουμένων με την ποινική πράξη-δικαστών, εισαγγελέων, δικηγόρων-είναι να παύσει το έγκλημα της άπειλής να διώκεται αυτεπαγγέλτως, ενώ τα συναφή έγκλήματα με τα οποία συνήθως συντρέχει (έξυβριση, άπλη σωματική βλάβη) διώκονται κατ' έγκληση. Στις περισσότερες περιπτώσεις οι αντίδικοι συμβιβάζονται για τις πράξεις αυτές με ανάκληση της έγκλησεως. Έπειδή όμως το έγκλημα της άπειλής διώκεται αυτεπαγγέλτως, τα δικαστήρια είναι ύποχρεωμένα, παρ' όλο που για τα λοιπά συναφή έγκλήματα παύουν όριστικώς τη διώξη, να διεξαγάγουν τη δίκη για την άπειλή. Συνήθως μια και ή υπόθεση έχει συμβιβασθεί, αναζητούν με τη διαδικασία τρόπους άθώωσης που και άπώλεια χρόνου συνεπάγονται αλλά και το έργο της άπενεμής της δικαιοσύνης δεν προάγουν. Σε τελική άνάλυση, άλλωστε, ή άπειλή προσβάλλει άτομικό έννομο αγαθό που είναι εξ ίσου δεκτικό αυτοδιαθέσεως, όπως ή τιμή και ή σωματική άκεραιότητα για την προσβολή των οποίων ή διώξη χωρεί κατ' έγκληση.

Για τους λόγους αυτούς προτείνονται οι εξής τροποποιήσεις.

1. Ο κοινός έμπρησμός εξ άμελείας να τιμωρείται όπως αρχικά προεβλέπετο, δηλ. με φυλάκιση, και να χωρεί αναστολή και μετατροπή της ποινής.

2. Η άρπαγή ανηλίκου κάτω των 14 ετών να τιμωρείται ως πλημμέλημα άν τελείται από ανίοντα.

3. Να καταργηθεί ή αυτεπάγγελτη διώξη της άκουσίας άπαγωγής και

4. Η άπειλή να διώκεται κατ' έγκληση.

Αθήνα, 10 Ιανουαρίου 1982

Οι Προτεινόμενοι Βουλευτές

Α. Ψαρούδα—Μενάκη, Ι. Σεργάκης, Ν. Κατσάρος,
Δ. Βρεττάκος, Α. Δερβενάγας

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

Για την τροποποίηση των άρθρ. 265, 266, 324, 327 § 2 και 333 Π.Κ.

Άρθρον 1.

Εις το άρθρον 265 του Ποινικού Κώδικος προστίθεται τρίτη παράγραφος έχουσα ως εξής :

Άρθρον 265.

3. Έάν ή κατά την παρ. 1 πράξις έτελέσθη εξ άμελείας επιβάλλεται φυλάκισις τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων δραχμών, εκτός εάν ή πράξις τιμωρείται βαρύτερον κατ' άλλην διάταξιν, δεν επιτρέπεται δέ, εις πᾶσαν περίπτωσιν μετατροπή ή αναστολή της καταγνωσθείσης ποινής».

Άρθρον 2.

Το άρθρον 266 του Ποινικού Κώδικος αντικαθίσταται ως εξής :

Άρθρον 266.

Έάν ή εν άρθρω 264 πράξις εξετελέσθη εξ άμελείας, επιβάλλεται φυλάκισις».

Άρθρον 3.

Το άρθρο 324 του Ποινικού Κώδικος αντικαθίσταται ως εξής :